शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र

एम. ए. भाग १ सत्र १ मराठी (६०:४० स्वरुपाचा अभ्यासक्रम)

ऑक्टोबर/नोव्हेंबर २०२५ परीक्षा

आपण दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रामध्ये प्रवेश घेतल्याबद्दल आपले स्वागत. **शैक्षणिक वर्ष २०२५ – २०२६ मध्ये एम. ए. भाग १ सत्र १ साठी प्रथम प्रवेशित (फ्रेश) झालेल्या विद्यार्थ्यांकरिता ६० : ४० च्या स्वरुपानुसारचे स्वाध्याय प्रश्न सोबत देत आहोत.** सदरचे स्वाध्याय खाली दिलेल्या नियमावलीप्रमाणे पूर्ण करून आपल्या **अभ्यास केंद्राकडे** जमा करणे आवश्यक आहे. **दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या मुख्य कार्यालयामध्ये स्वाध्याय स्वीकारले जाणार नाहीत.**

नियम :

1. प्रवेशित विद्यार्थ्यांनी निवडलेल्या प्रत्येक पेपरसाठी एक असे स्वाध्याय पूर्ण करावयाचे आहेत. स्वाध्याय लिहिण्याकरिता आखीव कागद/ A4 size paper वापरावा.
2. स्वाध्याय उत्तरपत्रिकेच्या मुखपृष्ठावर आपण प्रवेश घेतलेल्या अभ्यासक्रमाचे नाव, वर्ष, तुमचा परीक्षेचा बैठक क्रमांक, नोंदणीप्रमाणे नाव, पत्ता (कायमस्वरुपी), विषय, PRN व मोबाईल नंबर (कायमस्वरुपी) लिहिणे आवश्यक आहे. (मुख्यपृष्ठ / Cover Page यासोबत दिलेले आहे ते Download करुन वापरावे)
3. लिहून पूर्ण केलेले सर्व पेपर्सच्या स्वाध्यायावर आपला परीक्षा बैठक क्रमांक (Exam seat No.) लिहूनच प्रवेशासाठी निवडलेल्या अभ्यास केंद्रावर विहीत वेळेत पोहोच करावेत (बैठक क्रमांक विद्यापीठाच्या www.unishivaji.ac.inया संकेतस्थळावर उपलब्ध होतील.) **स्वाध्याय जमा करताना स्वाध्यायासोबत हॉलतिकीटची झेरॉक्स प्रत जोडावी.**
4. विद्यार्थ्यांनी आपल्या स्वाध्याय उत्तरपत्रिका हॉलतिकीट प्राप्त झालेनंतर आपण निवडलेल्या अभ्यास केंद्राशी संपर्क साधून आपल्या अभ्यासकेंद्रावर जमा कराव्यात.
5. एकदा स्वाध्यायांचे मूल्यांकन झाल्यानंतर त्यांचे पूर्नमुल्यांकन व श्रेणीसुधार केले जाणार नाही. त्याची फोटोकॉपी मिळणार नाही.
6. जे विद्यार्थी दिलेल्या वेळेत स्वाध्याय जमा करतील त्याच विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जातील. जे विद्यार्थी स्वाध्याय जमा करणार नाहीत अशा विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जाणार नाहीत. त्यास दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार राहणार नाही.

विशेष सूचना

- दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या सर्व मान्यताप्राप्त अभ्यासकेंद्रावर संपर्क सत्राचे आयोजन केले जाते. तरी विद्यार्थ्यांनी वेळोवेळी अभ्यास केंद्र समन्वयक यांच्याशी संपर्क साधून संपर्क सत्र, परीक्षा वेळापत्रक, हॉलतिकीट, निकाल इत्यादी बाबत माहिती घ्यावी. तसेच वेळोवेळी विद्यापीठ संकेतस्थळाला भेट देवून अद्ययावत माहिती जाणून घ्यावी.

- आपण निवडलेल्या विषयाप्रमाणे स्वयंअध्ययन साहित्य घेणे, आपल्या पाठयक्रमाचा अभ्यासक्रम (Syllabus) प्राप्त करुन घेणे व त्याप्रमाणे अध्ययन करणेची जबाबदारी विद्यार्थ्यांची आहे.

- **आपल्या रजिस्ट्रेशन फॉर्मवर असलेल्या अभ्यासकेंद्रामध्येच स्वाध्याय जमा करावयाचे आहेत जर दुसऱ्या अभ्यासकेंद्रावर स्वाध्याय जमा केले तर स्वाध्यायाचे गुण आपल्या गुणपत्रिकेवर येणार नाहीत व त्यासाठी दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार असणार नाही याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.**

स्वाध्याय उत्तर पत्रिकेचे मुखपृष्ठ (Cover Page)

परीक्षा बैठक क्रमांक

अभ्यासक्रमाचे नांव : ....

(बी.ए./बी.कॉम. भाग 3, एम.ए./एम कॉम भाग 1 व 2)

सत्र : ....

(पहिले/दूसरे/तिसरे/चौथे/पाचवे/सहावे)

विषय :..

1. अभ्यास केंद्राचे नाव ——————————————————————
2. विद्यार्थ्यांचे पूर्ण नाव ——————————————————————
3. पूर्ण पत्ता : ————————————————————————————

————————————————————————————————

———————————————————— पिन कोड नं.—————

4. मोबाईल क्रमांक : लॅण्डलाईन क्रमांक :
5. अभ्यासक्रमाचे नाव : ———————— सत्र ——————
6. पेपरचे नाव : ———————————————————————
7. पेपर क्रमांक : ——————————————————————
8. सबजेक्ट कोड : ——————————————————————
9. परीक्षा बैठक क्रमांक ——————————————————————
   (ज्या परीक्षेसाठी स्वाध्याय जमा करत आहे)
10. पी.आर.एन. : ———————————————————————
11. स्वाध्याय जमा करण्याचा दिनांक : ———————————————
12. विद्यार्थ्यांची स्वाक्षरी : ——————————————————

(फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता)

मिळालेले गुण : ———————————————————————

परीक्षकांची स्वाक्षरी : ——————————————————————

एम.ए.मराठी सत्र १ (NEP2) (60:40)

प्रत्येक विषयासाठी ०२ स्वाध्याय असून ते अनिवार्य आहेत. तसेच केस स्टडी किंवा बुक रिव्हयू या दोन्हीपैंकी कोणताही एक विद्यार्थी सोडवू शकतात.

भाषिक आविष्काराची रूपे

स्वाध्याय प्रश्न : १ भाषिक आविष्काराचे स्वरूप सांगून भाषिक आविष्कारांच्या प्रकारांची ओळख करून द्या.

स्वाध्याय प्रश्न : २ साहित्याचे माध्यम म्हणून भाषेचे कार्य कसे चालते ते सोदाहरण स्पष्ट करा.

Case study : साहित्यामध्ये भाषेचे कार्य कशा पद्धतीने चालते याबद्दल आपली मते सांगा.

किंवा

Book Review : भालचंद्र नेमाडे यांच्या 'साहित्याची भाषा' किंवा वसंत पाटणकर यांच्या 'साहित्य : स्वरूप आणि समस्या' या दोन्हीपैकी कोणत्याही एका ग्रंथाची थोडक्यात ओळख करून द्या

विशेष वाड.मयकृतींचा अभ्यास

स्वाध्याय प्रश्न : १ 'गोविंदप्रभूचरित्र' चे वाङ्.मयीन मूल्यमापन करा.

स्वाध्याय प्रश्न : २ 'नदीष्ट' या कादंबरीतील आशयसूत्रे स्पष्ट करा.

Case study : महानुभाव संप्रदायातील समाजदर्शनाचे चित्र तुमच्या भाषेत सांगा.

किंवा

Book Review : तुम्हाला आवडलेल्या कोणत्याही नाट्यकृतींचे परीक्षण करा.

आधुनिक मराठी वाङमयाचा इतिहास (स्वातंत्र्यपूर्वकाळ)

स्वाध्याय प्रश्न : १ स्वातंत्र्यपूर्वकाळातील सामाजिक व राजकीय पार्श्वभूमीचा थोडक्यात आढावा घ्या.

स्वाध्याय प्रश्न : २ मराठी वाड.मयाच्या जडणघडणीत एकोणिसाव्या शतकातील नियतकालिकांनी दिलेले योगदान स्पष्ट करा.

Case study : स्वातंत्र्यपूर्व काळातील महाराष्ट्रातील सांस्कृतिक पार्श्वभूमीचे चित्रण तुमच्या भाषेत रेखाटा.

किंवा

Book Review : स्वातंत्र्यपूर्व काळातील प्रकाशित झालेल्या नियतकालिकांपैकी तुम्हाला भावलेल्या कोणत्याही एका नियतकालिकांचे थोडक्यात परीक्षण करा.

साहित्य आणि ललितकला

स्वाध्याय प्रश्न : १ नृत्यकलेचे स्वरूप सांगून 'साहित्य' आणि 'नृत्य' यांचा परस्परसंबंध स्पष्ट करा.

स्वाध्याय प्रश्न : २ 'संगीत' आणि 'नृत्य' यांच्यातील अनुबंध प्रस्थापित करून 'भावगीत' व 'गझल' या प्रकारांची माहिती द्या.

Case study : तुम्हाला माहित असलेल्या ललित कलांची ओळख करून द्या.

किंवा

Book Review : 'कथ्थक', 'भरतनाट्यम', 'लावणी', 'पोवाडा', 'तमाशा' यापैकी कोणत्याही एका कला प्रकाराची थोडक्यात ओळख करून द्या.

आधुनिक भाषाविज्ञान

स्वाध्याय प्रश्न : १ संप्रेषण म्हणजे काय ते सांगून भाषिक व भाषेत्तर संप्रेषण सोदाहरण स्पष्ट करा.

स्वाध्याय प्रश्न : २ ध्वनीपरिवर्तन म्हणजे काय? ते सांगून ध्वनीपरिवर्तनाचे प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा.

Case study : आधुनिक भाषाविज्ञान ही संकल्पना तुमच्या भाषेत उलगडून दाखवा

किंवा

Book Review : फर्दिना द सस्युर, नोम चोमस्की किंवा ब्लू फिल्ड यापैकी कोणत्याही एका भाषा वैज्ञानिकांचा थोडक्यात परिचय करून द्या

सर्जनशील लेखनाचे स्वरूप

स्वाध्याय प्रश्न : १ सर्जनशील लेखनातून व्यक्त होणारे व्यक्ती आणि समाज यांच्यातील नातेसंबधं स्पष्ट करा.

स्वाध्याय प्रश्न : २ सर्जनशील लेखनाचे विशेष सोदाहरण स्पष्ट करा.

Case study : सृजनशील लेखन करणारा लेखक, वाचक आणि त्याचा समाजाशी असणारा संबंध याबद्दलची तुमचे मते थोडक्यात सांगा.

किंवा

Book Review : ‘कर्जबाजारी शेतकऱ्यांनी केलेली आत्महत्या’ हा विषय केंद्रवर्ती ठेवून आपल्याकडे असणारी सृजनशीलता वापरून यावर आपण कोणतीही एक कादंबरी, कविता किंवा नाटक लिहा

संशोधनशास्त्र

स्वाध्याय प्रश्न : १ संशोधन म्हणजे काय? ते सांगून संशोधनाचे स्वरूप व व्याख्या स्पष्ट करा.

स्वाध्याय प्रश्न : २ संशोधकाच्या अंगी असणारे गुणविशेष व जबाबदा—या सांगा.

Case study :**१** साहित्यसंशोधन हे वैज्ञानिक व सामाजिक संशोधनापेक्षा कसे वेगळे असते ते सांगा.

किंवा

Case study : **२** विद्यापीठीय संशोधनाचे स्वरूप आणि विशेष सांगा.